

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

A nemzeti seb.

(N.) Az a kérdés, melyet szóba hozunk, sajnos, mindig aktuális. Az országos statisztikai hivatal kimutatja hónaponként és évenként, hányan halnak el hazánkban tüdővészben? Még szerencsés esztendő, mikor a halálnak aratása csak hetvenezer embert ragad el tőlünk, de olykor nyolcvanezerre szaporodik ez a borzalmas szám, és ami a legszomorubb, a tüdővész az élte virágjában lévő, kereső embereket pusztítja s így igen sok azoknak a száma, akik a tüdővész pusztítása következtében elvesztik kenyérkeresőjüket és ki vannak dobva az életnek. Ismétljük: a tüdővészről irni mindig aktuális. Hiszen itt a magunk szülővárosában hányszor halljuk, hányszor látjuk egy-egy virágzó élet elsorvadását, hányszor látjuk azokat a lázas rózsákat az arcokon, azokat a csendes, félelmetes köhögéseket, melyek ijesztő jelzői, hogy a halál jegyeseivel állunk szemben. Kétszeresen aktuális azonban most a kérdés, mikor a József Királyi Herceg Szanatorium Egyesület a közeledő halottak napján megújítja azt a kérést, hogy „Csak egy virágzállal” kössenek kevesebbet a szeretettjeinek szánt koszoruba. És ha ezt a megható kérést mindenki megfogadja, az emberi szeretet kertjében nyíló ebből az egy virágzállból megépíthetik a tüdőbetegek második népszanatóriumát, ahol évenként vagy ötszáz beteget gyógyíthatnak s ezekből hány apát, hány anyát, kikért

gyermeké odahaza imádkozik, menthetnek még meg az életnek, akik különben elpusztulnának, ha a társadalom irgalmas kezét feléjük nem nyújtja és ebben az irgalmas kézben a halottak napi koszoruból legalább egy virágzál nem lesz.

Soha meghatóbb, soha poétikusabb alakban az egyesület az irgalmas résztvét cselekedeteire nem szólított. Mi az, ha egy virágos koszoruban egy virág al több, vagy kevesebb van? Azért a kegyelet koszoruja maradhat pompás, a sarkert virágokkal ékes és a porladó halottak emléke magasztos. De ha, aki koszorut vesz halottak napján, ezt a szent vámot lefizeti az emberszeretet oltárára: az egy virágzál nemzeti népmentési tőkévé dagad és képesekké tesz bennünket arra, hogy a betegeket gyógyító házakba vonjuk, ha szegények, családjukat segítsezzük, ezzel a fertőzés veszedelmét korlátozzuk, széleskörű intézkedésekkel a lakás és táplálkozás javítása terén. Épp olyan fontos a profilaxis. Meggátolni a veszély terjedését, lehetetlenné tenni a levegőben szállongó bacilusok fertőzését, felvilágosítani kicsit és nagyot, hogy a tüdőbetegséget elkerülni lehet, fellépéskor gyógyítható bizonyos, csak nem szabad elhanyagolni és a szörnyen terjedő bacilusok pusztítását tehetetlenül tűrni.

Nemzeti sebünk gyógyítása tisztán anyagi kérdés. Ha egy gazdag ember családjában lép fel a tüdőbetegség és idején észre veszi, ez a különben halálos

kór egész bizonyosan gyógyítható, mert meg van adva az anyagi erő, hogy a beteg pihenjen, gyógyintézetbe mehessen, kellőleg táplálkozhassék. A szegényre borzalom ez a betegség, a ki köhécse és tüdejébe mindinkább pusztulva cipeli az élet keresztjét és meghal, mert a társadalmi könyörület meg nem látta, mert gyógyintézetbe nem mehetett, mert kenyeret kellett keresnie akkor is, amikor — embertársai veszedelmére — a halál csiráival járt-kelt és a mi őt megöli, annak gombáit szétszórja jártában-keltében önkénytelenül, veszedelmére lévén nemcsak környezetének, hanem mindenkinek, akivel egy levegőt sziv.

A társadalomnak okos önvédelme tehát, ha a halottak-napi szent adót a tüdővésszesek gyógyítására lefizeti.

Ugy tudjuk, hogy városunkban és megyénkben széles körű akció indul meg a virágzál jegyében. Adjon Isten ennek a vállalkozásnak sikert arra a szent célra, melyért indul. Csak egy virágzállat!

Közérdekű levél.

Budapest 1911. október 24.

Kedves szerkesztő barátom!

Már rég nem irtam s íme most tollamon néhány csepp tinta rengedez. Nyáron, a kinek nem muszáj, se nem ír, se nem olvas. En tehát nem irtam s a közönség nem olvasott.

Öt országon keresztül.

V.

Az éjjeli nap országában.

(Folytatás.)

Isten tudja, meddig elmerengtünk volna a Katharinahissenről élénkbe tárukt bájós képen, de vezetőnk végre indulásra sürgetett. Így hát térjünk vissza a természet költészetéből az élet prózájához, a terített asztalhoz. A Skandinávián volt legpazarabb ellátásunk. Reggelire tejet, kávét, teát, avagy csokoládét kaptunk vajjal és mézzel. Délben csak lunch volt. Ekkor asztalunk valósággal görnyedt a sok finom hideg ételtől: tengeri rák, tengeri pók, különböző pástétomok, hideg sülték, hering, lazac s egyéb halak; a legdrágább sajtok, vagy méz s másféle csemege mind különböző nagyságu tányérekben voltak feltéve s mi magunk szolgáltuk ki magunkat. Utána rendesen forró rántott halat adtak fel. Este nyolc órakor volt a levessel kezdődő s fagyalttal, tejszínes eperrel, avagy egyéb édességgel végződő rendes ötfogásos ebéd. Sehol sem ettünk semmiféle jellegzetes nemzeti eledelt. Talán jó is volt, mert ha az is oly ehetetlen lett volna, mint sajátságos kemény házikenyerük, kevésbé sajnáltuk volna a náluk töltött idő rövidségét. Házikenyerüket az u. n. smörgaszt árpa- és rozsliszt

keverékből gyurják; a dagasztás nélküli tészta aztán vason sütik meg. Majd kis egyenlő tálcákban adják fel. Száraz, kemény, semmi íze, egyszóval nekünk ehetetlen volt. Hiányzott bezzeg a jó lágy házikenyer és azonkívül különösen az uraknak a bors, paprika, a töltött káposzta és a főtt tésztafélék, de ezeket bizony teljesen nélkülöztük külföldön. Mint szokatlan és seholsem tapasztalt dolgot megemlíthetem, hogy Norvégiában viz helyett jégbehűtött forralatlan tejet töltöttek ivópoharainkba s szomjúságunkhoz képest tetszés szerinti mennyiséget fogyaszthattunk el. Egyikféle garnirungnak pedig állandóan egy nagy tál főtt burgonyát adtak fel, de azon módon, ahogy éppen kieszedték a forró vízből s a hajától letisztították. Mi aztán sóval és vajjal tettük élvezhetővé kedvelt honi eledeleink egyikét. Viszont nagyon kellemes volt, hogy mindkét országban fess, ügyes és szép fiatal hölgyek szolgáltak fel. De a svédek között talán egyet sem lehetett illetni a csuf jelzővel. Hatalmas, a mieinknél másfél, két fejjel magassabb alakjuknál fogva is már nagyon imponáló, emellett szépek, rendkívül kedvesek, előzékenyek, udvariasak. Egyszóval szeretetreméltók. A svéd nő üde, mosolygós arcu, hófehérbőrű, szőke haju, kék szemű, karsu termetű, kecses járásu, finom teremtes. Az alsóbb osztálybeliek állandóan festői népviseletben járnak.

Programmunk annyira igénybevett minden időnköt hogy, a szórakozásokra, sétakocsizásra, csolnakázásra, a város, a kirakatok, a

járókelők megnézésére, megfigyelésre csak az esti s éjjeli órákban értünk rá. De itt lehetett ezt tenni, hiszen az éjjeli nap országában voltunk, ahol nyáron soha sincs teljes sötétség. Esti tíz órakor a nap még tenn ragyog; csak éjjel felé áll be a világos esti szürkület. Egész éjjel az olvasásra is alkalmas világosság uralkodik s két órakor már ismét bearanyoznak mindent a felkelő nap tüzes sugarai. Nekünk nagyon tetszett e csodás természet s az ottani szokatlan étkezési mód, noha teljesen kihoztak minket, közép-európaiakat, rendes életrendünkből. Valósággal irigyeltük a svédek nyári örökös napjukért, csak az a tudat vigasztalt, hogy télen még sem cserélnénk velük, amikor ott délelőtti tizenegy órától délután kettőig van csak világosság.

Stockholm gazdag kirándulóhelyekben. Elragadó hajóutja miatt rendkívül látogatott Saltsjöbaden, a fővárosiak kedvelt üdülő és fürdőhelye. Mindössze négy órát vett igénybe oda és vissza az ut, amit mi keveseltünk, mert megszerettük a nagy vizet. Elvezetett figyeltük a hullámok verődését, játékát, amint a nyugtalan víz ezer apró nappá tört minden egyes sugarat. Maga a merészen szakgatott, erdős part valóságos világfűzér, mely a bájós Saltsjöbadenben végződik.

Julius 12-én délben a 65 km. távolságra fekvő híres egyetemi városba,

Upsalába

mentünk. Ez egyszer nem volt külön kocsink, hanem ki hol tudott, ott telepedett le a svéd

Most azonban elérkezettnek látom az időt, hogy az én választókerületemet érdeklő ügyekkel újból foglalkozzam, hadd legyen anyaga azoknak a megbeszéléseknek, a melyek otthon folynak nagy érdeklődéssel és sok buzgósággal.

A szilágysomlyó—csucsai automobiljáról essék szó.

Az ottani ipartestület agilis vezetősége keresett meg, hogy érdeklődjem ide fent az iránt, vajjon a kereskedelemügyi miniszterium komolyan szándékozik-e ezen várva-várt automobiljáratot létesíteni? Mert ha nem, úgy létesíteni óhajtják azt magánvállalkozás útján is.

Mikor az iratokat 54024—1911. szám alatt feltaláltam, azt hittem, hogy a dolog még igen kezdetleges stádiumában lesz. Ellenkezőleg s ezt örömmel kell konstatálnom, hogy kora tavasszal, a mikor én választóimat meglátogatni óhajtóm, én az utat Csucsától Szilágysomlyóig postaautomobilon fogom megtenni.

A kereskedelmi miniszterium postaügyi osztályában nemcsak az iratok tartalmát magyarázták meg előzőkenyen, de még a terveket is megmutatták, e szerint a postagépkeci (automobil, két irányból indul ki, naponként 2—3 járatral. Az egyik Zilahról, a másik Szilágysomlyóról, mind a kettő Varsolcon találkozik s innen együttesen folytatja útját Krasna, Csizéren keresztül Csucsára, — husz kilométer óránkénti sebességgel. Sőt már a menetrend terve is készen van. Például Szilágysomlyóról indulni fog délelőtt 11 óra 15 perckor és Csucsára érkezik délután 2 órakor, úgy, hogy csatlakozás lesz a Budapest felé menő gyorsvonathoz és a Kolozsvár felé igyekvő személyvonathoz. Az utközben való megállások több vagy kevesebb idejét a postai le- és feladások veszik majd igénybe.

A terv tehát egészen készen van. Megvalósulása már most az érdekelt városok és községektől függ. Még október havában ki lesz küldve a kereskedelemügyi miniszteriumtól Haltenberger Samu ur műszaki főmérnök, a ki most a berlini automobil kiállításán végez tanulmányokat, továbbá a nagyváradi posta- és távirda igazgatóság kiküldöttje, a kik tanácskozní fognak Szilágysomlyó, Zilah, Krasna, Varsolc, Csizér és Csucsai községekkel s a már előre megszövegezte lévő nyilatkozatban feltüntetett kötelezettségek elvállalását kívánják. Egy ilyen „nyilatkozat“ tervezet nálam is van s abban főszóly két dologra helyeztetik:

Az egyik az, hogy úgy Zilah, valamint Szilágysomlyó városoknak építeniök kell a gépkocsik elhelyezésére szükséges garaget, tartozékaival (legalább egy lakás, vagy ügyeletes szoba, javító műhely, benzin tartására szolgáló

előírásszerű helyiség, stb.) együtt, a szabványos tervek szerint s ez a m. kir. postának díjtalan használatra átengedendő, a használat egész ideje alatt jó karban tartandó s a rendelkezésre bocsátott telek és helyiségek után bármely cimen esedékes közterhek a használat egész ideje alatt a város által viselendők.

Vagy Zilah, vagy Szilágysomlyón lenne a főgarage a szerint, a mint a városok egyike a nagyobb áldozatot hajlandó meghozni. A főgarage belekerül 10—12 ezer koronába, a kisebbik 5—6000 koronából kitelik. Persze külön számítandó a telek értéke.

A második nevezetes feltétel az, hogy a mennyiben az üzemi bevételek, az évi leírások költségét, a befektetés 4%-át, és az üzemi kiadásokat nem fedeznék, a fedezetlen különbözet egy bizonyos hányadát, (megegyezés szerint) az illető város vagy község megtéríti. Üzemi bevételek alatt kizárólag a személy- és podgyász szállításból eredő nyers bevételek értenődök. Évi leírásaként a gépkocsi beszerzési árának és a garage felszerelési költségeinek egy tizedrésze veendő számításba. A befektetés évi összege a gépkocsi beszerzési árának és a garage felszerelési költségeinek még le nem irt részéből alakul. Üzemi kiadásoknak tekintendők a személy-, podgyász- és postaszállítással egybekötött összes személyi járandóságok, dologi kiadások és a szoros értelemben vett üzemfentartási költségek, ideértve az automobilal való közlekedésnek esetleges ideiglenes fennakadása alkalmával felmerült fuvarozási költségeket is. Az az összeg azonban, mely az automobiljárat berendezése előtt a postaszállítáért fizetett, a mely tehát az üzemi kiadásokkal szemben, mint tényleges megtakarítás jelenkezik, az üzemi kiadások összegéből levonatik.

Azért tartottam szükségesnek e főbb pontozatokat a nyilvánosság elé juttatni, hogy nemcsak az illetékes hatósági tényezők, de a közvélemény is foglalkozzék a hozandó áldozatok nagyságával s azzal, hogy a közérdek megfelelőleg kielégíttessék.

Hosszra nyulván e levelém, csak még egy dologról emlékezem meg röviden, — ez a. gimnázium elhelyezésének kérdése* Kerülő uton lettem megkeresve az iránt, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium középiskolai ügyosztályában sürgessem meg azon kívánság teljesítését, miszerint egy szakértő miniszteri megbízott küldessék le sürgősen Szilágysomlyóra, megvizsgálni, vajjon az alsó vadkerti építkezés szilárdságát biztosítják-e az ottani talajviszonyok?

Báró Barkóczy Sándor ur miniszteri tanácsos megígérte, hogy ez a szakértő vizs-

* Ezt ugyan alaposan elintézte tegnapelőtt a képviselőtestületi közgyűlés! Szerk.

gálat még október hó folyamán meg fog ejtetni s ennek eredményéhez képest a gimnázium helyére nézve a miniszterium sürgősen dönteni fog.

Egyebekről majd máskor.

Öszinte barátod:

dr. Barabás Béla,
orsz. képviselő.

Városi közgyűlés.

A főgimnázium elhelyezése.

Izgalmas közgyűlésnek volt színhelye kedden délelőtt a városháza tanácsterme. A teremben elhelyezett padsorokat zsúfolásig betöltötték a városi képviselőtestületi tagok, a kiket elsősorban a főgimnázium elhelyezésének kérdése s a tárgysorozatban ezen kívül felvett több fontos ügy: városi takarékpénztár létesítése, a városház tervének elkészíttetése, az 1912. évi költségvetés, stb. nagy számban hozott össze.

A közgyűlés ütközöponája, mint előre volt látható, — a főgimnázium elhelyezésének kérdése volt. Az állandó választmány — tekintettel arra, hogy a kérdés még kellőleg előkészítve nincsen, mert be kell várni a miniszteriumból a város kérésére kiküldött szakértőnek a véleményét, — a döntésnek újabb 30 napra elhalasztását javasolta. Folytonos zajongás közepe indult meg a tárgyalás az állandó választmány javaslata felett. Az állandó választmány javaslatát Faragó Sándor t. ügyész még azzal egészítette ki, hogy az újabb közgyűlésig vizsgálta meg a polgármester, hogy az eddig kombinációba vett területeken kívül nem volna-e megfelelő terület a főgimnázium elhelyezésére az Alsó-Vadkerten, melynek talaja a Felső-Vadkert talajánál sokkal teherbíróbb s így építkezésére alkalmasabb.

Az elnök Lukáteff Ödön polgármester az állandó választmány javaslata felett elrendelte a szavazást, a minek eredménye az lett, hogy a közgyűlés 26 szavazattal 13 szavazat ellenében elvetette az állandó választmány javaslatát s rátért az érdemben való tárgyalásra. Az igazi küzdelem csak most következett s annál vehemensőbb volt, mert több párt állott egymással szemben. Szaploneczay Sándor, dr. Markovits Jakab azt az indítványt tették, hogy a közgyűlés először a felett döntsön, hogy a főgimnáziumot a Vadkerten, vagy a város belterületén kívánja-e elhelyezni. Dr. Ajtai Endre az elhelyezésre a Bem-teret, vagy a György Emőd-féle telket, Simay Miklós a György-féle telket ajánlották, — Körössy Endre pedig a

utasok közé. Mondhatom, kellemesen érintett bennünket ott távol, Eszák honában az a szíveség, előzékenység, figyelem az utasok között, ami bizony nálunk nem honos. Természetesen, élénk társalgás fejlődött ki közöttünk. Nagyon barátságosak a svédok s jókedvűek. Hanem nem kis meglepetéssel hallottuk azon megjegyzésüket, hogy bennünket, magyarokat, teljesen barnabőrűeknek képzeltek s jól esik csalódnunk, hogy hozzájuk hasonló fehér bőrrel rendelkezünk mi is. Azon meg ők csodálkoztak, hogy felöltöben is fázunk, mikor náluk most van a kánikula.

Nemsokára bucsut mondtunk élénk utitársainknak s kiszálltunk Upsalában. A város 25,000 lakóval bír, nagyon egyszerű, kisvárosi benyomást tesz az emberre. Hiányoznak belőle a nagy városokat jellemző tágas terek. Kockaköves, keskeny, néhol dombos utcáit nagyobárá földszintes házsorok szegélyezik. Oly némaság, oly csend honolt e városban, na de meg volt a magyarázata ennek: hiányoztak a fehér-sipkás egyetemi hallgatók (2,300). A Fő-ut emelkedettebb dombos végén áll Gusztáv Adolf szobra. Az emlékmű hátamegett lévő háromemeletes Karolina Revidiában van elhelyezve a 333,000 kötetből és ezrekre menő kéziratból álló gazdag könyvtár. Fárastó, szűk csigalépcsőkön haladtunk fel emeletről-emeletra, pihenőt tartva a nagyon alacsony termekben a könyvoszlopok előtt. Olvasótermük egy síncs. Üvegsekreényekben őrzik a kéziratokat. Kivé-

telesen kivették nekünk a könyvtár legféltettebb kincsét, Ulfilas püspök által fordított első gót bibliát. A biblia fedele teljesen ép, de a tartalmából csak tizenegy lap van meg. II. Katalin cárné, Mozárt, Schiller, Goethe s több, régi és újabb kiváló irodalmi és történeti nagyságok kézíratait őrzik itten. A könyvek között büszkén mutattak meg egy eredeti Aristoteles művet, mi pedig örömmel fedeztük fel egyetlen magyar műként az Akadémia értesítőit. A Karolina Revidia mellett van a népiskola, a seminárium internátussal; közel hozzá a Fűvészkert Linné Károly, a nagy botanikus szobrával. Majd pár száz lépésnyi távolságban az egyetem új palotájához érünk. A svédok e világhírű főiskoláját Ulfson 1477-ben alapította. Gusztáv Adolf nagy vagyonnal gyarapította és építtette az egyetem legrégibb kétemeletes kis palotáját, a róla elnevezett Gusztáviánumot. Később szűknek bizonyult a folyton növekedő számú hallgatóság befogadására a Gusztáviánum s felépíttették a mult század hetvenes-nyolcvanas éveiben az egyetem új, egyemeletes modern épületét, mely Holmgrens tervezete szerint renaissance stílusban készült. A főhomlokzaton a négy fakultás szimbolusaként négy istennő szobra áll. A theologia jelképezője keresztet és serleget; a jogé mérleget; az orvostudományé kígyót s egy főzőedényt; a filozófiáé pedig egy égő gyertyát és lantot tart a kezében. Az ablakok fölött fehér márványtábláskákat illesztettek a falba s ezekre arannyal vésték be az egyetem kiváló tudósainak

neveit. A lépcsőházat, kupolatermet s egy előadási termet néztünk meg. A két első diszes, de kicsit sötét. Az előadási terem, mint nálunk is, nagy, világos, lépcsőzetes. Az egyetem előtt csinos kis park közepén áll Geyer Gusztáv történettudós szobra.

E városban van egész Skandináviának legnagyobb és legszebb temploma, a vörös keramittal teljesen kirakott hatalmas gótstíli lutheránus dóm. Ott egyszerűen vörös templomnak nevezik. A XIII. században Etienne de Bonneuil francia építő tervezte, akinek híres alkotása még a párisi Notre-Dame templom is. Ezt a már méreteiben is impozáns dómot (110 m. hosszú; 41 m. széles és 31 m. magas) kétszáz évig építették. A belseje tiszta márvány s két oszlopsor három részre osztja. A középső hajó végén van az egyszerű oltár; a közepén pedig Tessin remekműve, a roppant nagy értékű, diszes faragású szószék áll. A templom belseje köröskörül valóságos mauzoleum. Közvetlenül az oltár mellett Ulfson sirja látható. Mögötte, vagyis a középső hajó legvégén Wasa Gusztáv és három felesége hamvai nyugsznak. A diszes siremléken azonban csak Wasa és két első feleségének alakjai vannak kifaragva; a harmadiké nem fért rá. A siremlék oldalán nagy arany betűkkel bevették Wasa első trónbeszédjét; a falakon pedig a szabadsághős életéből vett jelenetek vannak megörökítve domborművekben. Az oltártól jobbra a híres kancellár, Oxsertierna, balra IV. János és

Vadkert mellett foglalt állást, állásfoglalását az az indokolta meg, hogy a vadkerti elhelyezés esetén a gimnázium mellett a szükséges tanári lakások, internátus számára is elegendő helyet lehetne találni. Bölöny Bálint azt az indítványt tette, hogy a városi vendéglőt alakítsák át városházának s a jelenlegi városháza telkét ajánlja fel a közgyűlés a főgimnázium céljaira. Az állandó tetszés, nemtetszésnyilvánításokkal, közbeiktatásokkal zavart vitát végül Lukátsffy Ödön polgármester fejezte be azzal, hogy elrendelte a névszerinti szavazást a mult közgyűlésen megállapított négy elhelyezési terv: u. m. a Vadkert, a városháza telke, a György Emőd telek és a Klein-Erdődy telek felett a mult közgyűlésen megállapított sorrendben. Először a Vadkert felett történt meg a szavazás, ezt a kombinációt 29 szavazattal 13 ellenében elvetették. Aztán a városháza telek felett szavazott a közgyűlés s a szavazás eredménye az lett, hogy a közgyűlés 32 szavazattal 7 szavazattal szemben kimondotta, hogy a főgimnázium elhelyezésére a jelenlegi városházatelket ajánlja fel. Ezzel a következő két terv felett a szavazás feleslegessé vált.

Tudomásulvéve a közgyűlés az új városháza fervevényezésének eredményét. A részletes tervek elkészítésére azonban megbízást ez idő szerint a pályázaton résztvevő építésszek egyikének sem adott, hanem megbízta a polgármestert, hogy lépjen érintkezésbe Tóásó Pál műépítésszel, — az első díj nyertesével az iránt, hogy az új városháza épületébe egy színház beillesztését mi módon lehetne keresztülvinni.

A Közgazdasági Bank részére utcaterület átadása és egy városi takarékpénztár létesítése tárgyában a döntést 1911. november 27-én tartandó közgyűlésre halasztották el.

Megtagadta a közgyűlés a villamvilágításnak a városi vágóhidra bevezetését, mert az új vágóhid felépítése már csak rövid idő kérdése. Ellenben a Bánffy-réten nyitott új utcákban 3 egész éjjel égő és 2 féléjjel égő villamos lámpának felállítását megszavazta annak kiemelésével, hogy ez az utcák fenntartására nézve semminemű kötelezettséget nem jelent.

A mérnök-gazdasági tanácsos fizetését 2000 koronáról 2400 koronára emelte fel, mert a város többi főtisztviselőinek is 2400 korona fizetése van. Egyben az összes városi tisztviselők lakbérét a 62000—1910. sz. B. M. rendeletben megállapított összegre emelte fel (összesen 4270 koronával).

A polgármester előterjesztésére és dr. Nádudvary Jenő indítványára utasította a közgyűlés a város tanácsát: hívja fel a hazai aszfalt és betonvállalatot, hogy 1911. december 1-ig 2000 koronát helyezzen letétbe biztosítékul, melyből a szükséges javításokat a város eszközöltesse az esetben, ha ezt 1912. május

felesége pihentek. Az orgona előtt pedig Linné sírját fedezték fel a falbavésett mellszobrával együtt. A templomnak egy kisebb elkülönített része az ugynevezett Satzkammer, ahol régi értékes oltári s egyéb templomi felszereléseket őriznek.

Mindezek megtekintésével ki is meritették Upsala nevezetességét s félhatkor visszaindultunk. Ötven órai ut után már ismét Stockholmban voltunk. Hogy a vacsoráig, illetve ebédig rendelkezésünkre álló időt jól kihasználhassuk, mindjárt a pályaudvaron autóbá ültünk s megnéztük a főváros két, rendezett sétaterét, u. m. a Berzelius parkot, a híres kémikus szobrával és a sokkal nagyobb Humlegardot Linné szobrával. A nagy állószobor talapzatán lévő négy mellékalak a természet egyes osztályait jelképezi. A kiváló bontanikus emlékéhez méltóan szobra gyönyörű parkban van felállítva s „kedves gyermekeinek“ (így nevezte Linné a növényeket) legszebb példányaival körülvéve.

Utolsó esténket a Dans Palast-ban töltöttük. A kör alakú táncterem csínált virággirlandokkal volt díszítve s a nagy égőkön kívül a virágok alatt elrejtett apró színes villanykörtekkel megvilágítva. A teremben köröskörül páholyok a nézők s ezek előtt kis asztalok s szomszédos részére. Nevezetesen, hogy itt csakis szörp-félét, avagy limonadét ihatnak; semmiféle szeszesital nem volt kapható. A terem közepén magas dobogón állott a többtagú vegyes zenekar. A primás nő volt. Nagyon jól festettek a nők

1-ig a vállalat nem teljesítene. Ha pedig a vállalat a 2000 koronát letétbe nem helyezné, szerződés teljesítése iránt indítsa meg a pert a város a vállalkozó ellen.

Délután a város 1912. évi terjedelmes költségvetése került sorra, melynek tárgyalása lapzártakor még folyik.

A SZILÁGYOSOMLYÓ

politikai lap

előfizetési ára:

Egész évre . . . 8 K Negyedévre . . . 2 K
Fél évre . . . 4 K Egyes szám ára 20 f

Megjelenik minden csütörtökön.

A Szilágyosomlyó telefonszáma: 17.

KÜLÖNFÉLÉK.

K. Nagy Elek jubileuma.

A szilágyosomlyói egyházmegye érdemes esperese, Kaáli Nagy Elek bogdándi ref. lelkész most töltötte be papi működésének 25-ik évét. A negyedszázados jubileum alkalmából az egyházmegye meleg ünneplésben részesítette K. Nagy Elekét folyó hó 15-én Zilahon, egy diszközgyűlés keretében.

A jubiláris ünnepségeket még nagyobb jelentőségűvé tette dr. Kenessey Bélának, az erdélyi ref. egyházkerület illusztris püspökének jelenléte.

A diszközgyűlésen, melyet a vármegyeház termében tartottak meg, — az elnöklő Kovács Albert egyházmegyei főjegyző, szilágyosomlyói lelkész határos beszédében adott kifejezést annak a ragaszkodásnak, melylyel az egyházmegye papsága a jubilánshoz viseltetik s méltatván az esperes kiváló érdemeit, átnyújtotta neki a nevét viselő alapítványra gyűjtött 1500 koronáról szóló betétkönyvet. Erre K. Nagy Elek megfogadta a választ s a nevére teendő alapítvány célját olyképp határozta meg, hogy annak kamatai a zilahi Wesselényi-kollégiumban tanuló papi árváknak, vagy — ha ilyenek nem lesznek — református, jó magaviseletű, jeles tanulóknak segélyezésére fognak fordítottatni. Ezután Kenessey Béla dr., püspök mondott magas szárnyalású, üdvözlő beszédében a lelkészi hivatás magasztos voltát s a jubiláns esperes érdemeit méltatta.

A gyűlés végeztével istentisztelet volt a

sárga selyem aljban, piros selyem nyitott mellénykékben, alatta fekete csipkeblúzban, fekete félcipőben; a férfiak pedig fekete nadrágban, rövid pirosbársony kabátban, széles piros selyem övvel, szintén fekete félcipőben. Nyitánynak Verdi Troubadourját játszták valami művészi szépen. Aztán valami keringőfélét húztak s erre megkezdtek a bosztonhoz nagyon hasonló táncot. A nők kalapban táncoltak. Közülünk sem tudták megállani a tűzesebbek, hogy a kellemes melodiára ne lejtsek a boszton. Sőt társaságunk legfiatalabb férfitagja nekibátorodott s az egyik szép svéd hölgynek bemutatkozván, felkérte, de az illető kijelentette ami Karesink legnagyobb szomorúságára, hogy idegennel nem táncolnak a svéd nők.

Julius 13-án utaztunk el Stockholmból a sziklás, tengeri fjordok hazája felé azon meggyőződéssel, hogy észak hideg, de nem kevésbé csodás országában töltött napok alatt sok-sok oly érdekes dolgot láttunk, annyi élvezetben volt részünk, amikért érdemes volt messze földről idevándorolni. A robogó gyorsvonat ablakából még egyszer gyönyörűséggel szemléltük az élénk társulat természeti szépségeket s azután örökre búcsút intettünk az ezertórszág szép fővárosának.

Marossy Aranka.

ref. templomban, hol az ünnepi egyházi beszédet a püspök tartotta. Bevezető imát Kovács Albert, főjegyző, záróimát K. Nagy Elek, esperes mondott.

A jubileumi ünnepségekkel kapcsolatosan két bankett is volt. Délben az egyházmegye papsága rendezett közebédet az esperes tiszteletére mintegy 120 vendég részvételével. Az első felköszöntőt Kenessey Béla dr., püspök mondotta K. Nagy Elek esperesre, ezután Péchy Imre főispán a püspököt, Kovács Albert főjegyző Kaizler György dr. nyug. főispánt, Török Lajos, diósadi áll. isk. igazgató a megyei tanítószék nevében az esperest, Vinczler Ferenc tanácsnoki körjegyző a magyar református lelkész kart, Zoványi Lajos, kir. s.-tanfelügyelő az esperest, mint buzgó pedagógust, Visky Pál tb. esperes a jubiláló esperes feleségét, majd a püspököt, Ignác Károly ref. pap Bartha Dezső és Visky Pál, tiszteletbeli espereseket köszöntötték fel, K. Nagy Elek, esperes pedig az öt üdvözlő beszédeket köszönte meg. — Este K. Nagy Elek, esperes a püspök tiszteletére adott bankettet, melyen mintegy 70 vendég vett részt. K. Nagy Elek a püspököt, Kincs Gyula, kollégiumi igazgató K. Nagy Elek, mint előjárósági tagot és alapítványtevőt éltette.

— Esküvő. Dr. Petruska Leó kir. járásbíró tegnap kötött házasságot Telegdy-Schönstein Klárikával, Schönstein Ferenc kedves leányával.

— Áthelyezés. A m. kir. földmívelésügyi miniszter Sonea Flórián szilágyosomlyói földmivesiskolai szaktanárt Békéscsabára, Holló Jenő kertésztanítót Szabadkára helyezte.

— Egyházmegyei közgyűlés. A szilágyosomlyói református egyházmegye hétfőn, folyó hó 16-án Zilahon, a vármegyeház dísztermében tartotta rendes közgyűlését, melyet az esperes távollétében, ki az akkor utazó püspököt kísérte el, Kovács Albert, főjegyző nyitott meg buzgó imával. Tóth Lajos dr., sülelmedi lelkész néhai Bánffy Dezső felett tartott emlékbeszédet. Következő tárgy az egyházmegyei közletről szóló esperesi jelentés volt. Ezután Bethlendi Endre, borzasi Főrizs Béla, magyargoroslói és Jakab Viktor, kusalyi ujonnan választott lelkészek tették le az esküt és bekebeleztek az új kántorok, tanítók és levtárak: Takács Márton, szilágyrécsei lévita-tanító, Balla Benjámin, kisdobai kántor-tanító, Csatak Imre, diósadi kántor, Tokai Gábor, peéri tanító és Csulak László, kereszteri kántor-tanító. Meghallgatták még Kovács Albert, főjegyző részletes jelentését a megvizsgált egyházakról. A délutáni folytatólagos gyűlés tárgyalta az aljegyző, számvevő, pénztáros jelentéseit, a segélyért folyamodó egyházak kérvényeit, a különböző leiratokat, a tanügyi előadó és levéltáros jelentéseit, a temetők rendezési szabályzatát, a nyugdíjintézet ügyrendjét és pártolólag terjesztette föl Kuszós Gyulának azt a javaslatát, hogy a kolozsvári Szeretetházzal kapcsolatban létesíteni szándékolt polgári leányiskolának minél hamarabb leendő megnyitását kérelmezze a közgyűlés az igazgatótanácsától. Együttal Kádár Géza javaslatára tervbe vette a református leányinternátusnak Zilahon leendő felállítását és megbízta a tanácsot, hogy az internátus ügyét rendezze úgy, hogy az lehetőleg már a jövő év szeptemberében megnyitható legyen.

— Gimnáziumi tanár. A zilahi Wesselényi-kollégium egyik helyettes-tanára Nagy Károly az uverbázi főgimnáziumhoz lépett át szolgálatba. Az eltávozott tanár helyét a kollégium előjárósága Fejér József tanárjelölttel töltötte be.

— Esküdtbírói bizalmi férfiak. Szilágyosomlyói vármegye törvényhatósági bizottsága az esküdtbírókáról szóló 1897. évi XXXIII. t.-c. 18. § értelmében a zilahi kir. törvényszéknél működendő bizottságba bizalmi férfiakul Faragó Sándor, Bölöni Sándor, szilágyosomlyói, Faragó István, ippi, Lázár Géza, krasznai, Bölöni Zoltán dr., Kiss Ernő, Kincs Gyula, zilahi, Jósika Lajos báró, tihói, Deutsch Zsigmond, örmezői, Récsy Endre, sülelmedi, Papp György dr., zilahi, Sántha Dezső, tanádi lakos törvényhatósági bizottsági tagokat választotta meg.

— **Házasság.** Rothschild Adolf, folyó hó 22-én kötött házasságot Kaufmann Fánival.

— **A szilágyosomlyói gyújtogatók.** A Kuria második büntetőtanácsának elnöke, Baumgarten Izidor dr. ma hirdette ki a legfelsőbb bíróság ítéletét a szilágyosomlyói gyújtogatók ismert bűnpörében. Az esküdtbírók a gyújtogatókat, Szilvásit, Janót és Abrahám Grebla Lászlót tíz-tíz évi fegyházra, a fiatalok Sámit és Czinét pedig javító-nevelésre ítélte. Abrahám védője, Keller Samu dr. szilágyosomlyói ügyvéd az esküdtszéki főtárgyaláson tett indítványai mellőzése miatt tíz rendbeli semmisségi panaszt jelentett be. A Kurián az ügyet Polgár József kuriai bíró referálta. A legfelsőbb bíróság a semmisségi panaszokat elutasította és így az ítélet jogerős. Most ezzel az ítélettel tehát lezárultak aktái ennek az izgalmas bűnyügynök, mely városunk polgárságának élet- és vagyonbiztonságát a múlt év végén hosszú időn át rettegésben tartotta. A bűnösökkel a földi igazságszolgáltatás már leszámolt, de az elítélt gonoszok bűnös lelke még számolni fog az égi ítélőszék előtt is.

— **Ki ne ismerné** azokat a kinokat, melyeket a gyakori székrekedés okoz? És milyen szívesen elkövetne az, ki e bajban szenved, mindent, csak hogy szenvedéseitől biztosan szabaduljon. Erre nézve csak egy biztos mód ismeretes: szabályozni kell az emésztést! Ha ez sikerül, akkor a székrekedés és az azzal járó bajok: hányinger, vértolulás, szivdobogás, stb. maguktól megszűnnek.

Az emésztés szabályozására a legkiméletesebben, legkellemesebben és legbiztosabban világhírű természetes **Ferencz József** keserűvizünk elmaradhatatlanul mindenkor hat. E kitűnő tulajdonságai vívták ki az egész művelt világ legkitűnőbb szaktekintélyeinek elismerését. Dr. Fehling tanár, tükös udvari tanácsos Stuttgartban, például a következőket írja róla: „A Ferencz József források vize az összes előttem ismert keserűvizet felülmúlja hatásos alkatrészekben. Az orvosi tekintélyektől megállapított rendkívüli sikeres voltát az én vegyi elemzésem is indokoltnak találta.”

A ki makacs eldugulás ellen is egy ideig kipróbálta a valódi Ferencz József keserűvizet, sokkal könnyebben lehet el reggeli nélkül, mintsem a rendes adag „Ferencz József” vizet nélkülözni, mely az emberi test kiválóztató működésére csodaképpen hat. Az eredeti Ferencz József keserűviz palackjait, melyek legalább 4-szeri használatra elegendők, a jobb fűszerüzletekben és gyógytárakban árúsítják.

— **Tűz.** A somlyócséhi határban, Kálló Gyula téglatelepén tegnap ismeretlen okból tűz ütött ki és a téglá- és cserépszáritó helyiségek leégtek.

— **Magy. kir. szab. oszt. sorsjáték.** Ennek a sorsjátéknak a nagy nyereség esélye, valamint a sorsjegyek eladásával megbízott elárúsítók mintaszerű üzletvezetése annyira megkedveltették a közönséggel ezt a sorsjátékot,

hogy rendszerint a sorsjegyek már a sorsjáték I. osztályának húzása előtt mind eladatnak. A most lefolyt XXVIII-ik sorsjátékban is a sorsjegyek már az I. osztály húzása előtt kiárúsítottak, úgy hogy az elárúsítók nem voltak abban a helyzetben, hogy ennek a sorsjátéknak főhúzása alatt vevőiknek — pótsorsjegyeket a további játékbani játszához rendelkezésükre bocsássonak. A hivatalos tervezet a most következő XXIX-ik sorsjátékhoz — az I. osztály húzása november hó 16—17-én — lesz a ma megjelenő számunkban van közzétéve.

— **Egy jeles magyar szaklapra** akarjuk az építésszek, építőiparosok, mérnökök, vállalkozók és fakeskedők figyelmét felhívni, a 32-ik évfolyamban megjelenő „Vállalkozók Lapja”, amely az összes munkaalkalmak közlésével és elsőrangú szakcikkeivel egyaránt jó nevet vívott ki magának. A kiadóhivatal — Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 29. — egy levelezőlapra szívesen küld mutatványszámot.

— **A tüdővészről.** A József Királyi Herceg Szanatórium Egyesület országszerte rendezendő gyűjtés alkalmából a József Szanatórium igazgató főorvosa Geszti József dr. igen szerencsés módon egy kis alkalmi ismertetést írt a tüdővészről, mely népszerű módon az összes tudnivalókat tartalmazza. Nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy ilyen művecskének a nép körében való terjesztésével mennyit használhatunk az ügynök. Hiszen senki se olyan naiv, hogy elhiggye, hogy a félmillióra tehető tüdőbeteg valamennyit gyógyítóházba tehetné. De ez nem is szükséges, ha a profilaxis efféle munkák bőséges terjesztésével résen áll. Ugy értesülünk, hogy az egyesület hálája némi jelétül ingyen osztogatja ezt az okos művecskét azoknak, a kik a halottaknap kiadójából emberbaráti alapukba nem sajnálják egy virágszál árát áldozni. Megyénkben a gyűjtést a járási főszolgabírók nagy lelkesedéssel indították meg és ugyancsak sok helyen alakul hölgyeink buzgósságából gyűjtőbizottság. Az bizonyos, hogy vármegyénk az egy virágszál gyűjtésben úgy a mint a múltban, most is ki-vevői a részét.

— **A „Vasárnapi Ujság”** október 22-iki száma Liszt Ferenc születésének százéves évfordulójával foglalkozik. Gróf Zichy Géza, Hampelné Pulszky Polixéna, d' Izos Kálmán, Csudáky Bertalan cikkei, a Lisztre vonatkozó képek, reliquiák, torzképek stb. nagy sokasága valóságos ünnepi albummá teszi a számot. Ezenkívül vannak még a számban képek a hét aktualitásairól: a mély-furók kongresszusáról, Márkus László Attila-darabjának előadásáról a Nemzeti Színházban, a Tájfut párisi előadásáról, Márk Lajos amerikai festett képeiről, az egri szüretéről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Lampérth Géza és Majthényi György versei, Kaffka Margit regénye, Krudý Gyula novellája, Atherton angolból fordított regénye. Egyéb közlemények Alexander Bernát színházi levele, tárcacikk a hétről és a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám).

— **A Nap a magyar újságírás szenzációja.** Tessék elolvasni és feltétlenül meggyőződik róla, aminthogy azonnal konstatálni fogja azt is, hogy A Nap a magyar közönség legked-

vesebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérelmetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Munkatársai: a magyar újságírás kitűnőségei. Peldányszáma amerikai újságsiker: 155.000 példány naponként. Egy szám 2 krajcár. Előfizetési ára: Egy évre 16 K. félévre 8 K. negyedévre 4 K. egy hónapra 1 K. 40 fillér. Minden jó magyar fizessen elő A Nap-ra!

Nyilttér.*)

Szilágyvármegye Szilágyosomlyó rendezett tanácsu város rendőrkapitányi hivatala, mint rendőri büntetőbírószék.

1911. kih. 81 -1. szám.

A szilágyosomlyói rendőrség, mint I. foku rendőri büntető bíróság rendőrbírája, Wollner Albert rendőrkapitány a vád képviselőjében Faragó Sándor t. ügyész részvétele mellett mezőgazdasági termény hamisítási kihágással vádolt Fried E. (Herschli Jakab) kihágási ügyében Szilágyosomlyó városban 1911. évi május hó 2-ik napján megtartott nyilvános tárgyalás után következőleg

i t é l t:

Szilágyosomlyói születésű, 43 éves, izraelita vallású Herschli Jakab, mint a Fried E. cég teljhatalmu megbízottja arankát tartalmazó lóhere és lucernamag forgalomba hozatala által elkövetett s az 1895. évi XLVI. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 38,286.—1896. sz. F. M. rendelet 18. §. e) pontjába ütköző kihágás miatt a hivatkozott rendelet 18. §-a alapján ezen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett fizetendő 200 (kettőszáz) korona pénzbüntetésre, ennek behajthatatlansága esetén 10 napi önköltségen eltöltendő elzárásra ítélem.

Kötelezem még a felmerülő eljárás és tartási költségek megtérítésére.

Azonfelül kötelezem az üzletéből vett minták megvizsgálásával felmerült 2 (kettő) koronának fent írt idő és végrehajtás terhe alatti megfizetésére. — Ezenkívül kötelezem a megvizsgáló állomás által tisztíthatónak jelzett 30 kgm. lucernamagnak különbeni megsemmisítés terhe alatt saját költségén való tisztíttatására és ezután vizsgáltatására.

Végre a lefoglalt 70 kgmnyi lóhere elkobzását és elégetését utján való megsemmisítését a fenti rendelet 21. §. 1. pont b) bekezdése alapján elrendelem.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Sirolin® Roche
ezerszeresen bevált
tüdőhurutok ellen
friss és idült
köhöges, hörghurutnál
tüdőgyulladások után.
Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

Végül ezen ítéletnek jogerőre emelkedése után a marasztaló terhelt költségén a „Szilágysomlyó” című helyi lapban való egyszeri közzétételét is elrendelem.

A kiszabott pénzbüntetés, valamint az elkobzott és gazdátlan jószágokból befolyt összeg az 1901. évi XX. t.-c. 23. §-a szerint felerészben Szilágysomlyó várost, felerészben az államkincstárt illeti meg.

Megokolás:

A megtartott tárgyalás rendén terhelt beismerte, hogy a szakvélemény alapjául szolgáló minta az ő üzletéből származott és védelméül azt adta elő, hogy azon körülményt, miszerint a magvak arankásak, valamint azon körülményt, hogy arankás magot árusítani nem szabad: nem tudta.

A csiraképesség és tisztasági % megjelölésének elmulasztását szintén azzal menti, hogy a megjelölés kötelező voltáról tudomással nem bírt.

Terhelt ezen védekezése elfogadható nem volt, mert a törvény nem tudása védekezésül nem szolgálhat különösen neki, mint évek óta termény- és magkereskedéssel foglalkozó kereskedőnek tudomással kellett bírnia a kihágás alapjául szolgáló cselekmény tilalmairól.

A büntetés súlyosabb kiszabásánál alapul szolgált azon körülmény, hogy terhelt a magkereskedést állandóan nagy mértékben és rendszeresen folytatja s így a közgazdasági viszonyok megromlásához nagy mértékben hozzájárult.

A lefoglalt lucernamag kitisztítására és aztán megváltoztatására kötelezendő volt terhelt, az iratoknál levő szakvélemény szerint az csakis kitisztítás után és akkor is csak ha arankamentes: lesz forgalomba hozható.

Viszont a lefoglalt lóheremag elkobzása és megsemmisítése volt kimondandó, ugyancsak a szakvélemény alapján, mert a szerint a kérdéses lóheremag a forgalomból kiszorítandó.

Az elkobzás és megsemmisítés kimondása egyebekben a marasztalás jogkövetkezménye is.

Az ítéletnek jogerőssége után helyi

lapban való közzététele az 1895. XLVI. t.-c. 7. §-a, illetve a végrehajtási utasítás 21. §. 2. pontja alapján elrendelendő volt azért, hogy a gazdaközönség a visszaélésekről és a visszaélést elkövetőkről minél szélesebb körben tudomást szerezzen.

Wollner Albert,
r. alkapitány, mint rendőri
büntetőbíró.

Ezen ítélet terhelt Herschli Jakab és tiszti ügyész előtt kihirdetve: terhelt az ellen felelősséget, tiszti ügyész abban megnyugodott.

Kelt Szilágysomlyón, 1911. május 2.

Kihirdette:

Wollner Albert,
rendőralkapitány, rb. bíró.

Ezen ítélet jogerős és végrehajtható.
Szilágysomlyó, 1911. október 23.

Wollner Albert,
r. alkapitány.

602—1911. sz. vhsz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi 60. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1911. V. 789. sz. végzése következtében dr. V. Szabó Lajos ügyvéd mint vagyonbukott Zilahi L. M. cég csődtömeggondnoka kérelmére a csődbe bejelentett követelések fedezésére a csődteltárba felvett s a fent hivatkozott kiküldő végzéshez csatolt kimutatásba foglalt s összesen 788 korona 95 fillért tevő 1—46 sorszám alatt fesorolt künn lévő követelések és a csődteltárban 1 és 2 tételszám alatt foglalt éjjeli szekrény és divány nyilvános bírói árverésen eladatnak. Ezen árverésnek a szilágysomlyói kir. járásbírósnak árverési szobájában leendő megtartására 1911. évi október hó 27. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az említett követelések az 1881. évi 60. t.-c. 107. és 108. szakaszai értelmében készpénzfizetés mellett a legfőbbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Kelt Szilágysomlyón, 1911. évi október hó 23-án.
THORDAY GERGELY,
bir. vhtó.

Uj férfi-szabó üzlet!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a helybeli piacon évek óta fennálló kész ruha-üzlettemmel kapcsolatosan

férfi-szabó üzletet

is rendeztem be.

Üzletemet felszereltem a legfinomabb és legdivatosabb bel- és külföldi **szövetekkel**, továbbá a budapesti legelső szabóüzletből egy **szabászszal** a legjobb munkaerőket szerződtettem, ennél fogva abban a helyzetben vagyok, hogy megrendelőimnek legkényesebb igényeit is képes vagyok kielégíteni.

Ruhaszöveiteimet az érdeklődőknek vételkötelezettség nélkül szívesen bemutatom és a legszolidabb árakat számítom.

Becsés megbízásaitat kérve maradtam

8—10

Tisztelettel:

Müller Elek.

Nagy raktár férfi- és női divatcikkekben.

BARTHA és HOSSZU

„Gólya-áruház” Szilágysomlyón, a régi cukrászda mellett.

Ma már mindenki tudja, hogy Szilágysomlyó és vidéke részére a legolcsóbb bevásárlási forrás a régi cukrászda mellett a mai kor igényeinek ujonnan berendezett **Gólya-áruház**, — ahol csakis prima jóminőségű áruk kaphatók versenyen kívüli áron, előzékeny kiszolgálás mellett. Nem ígérünk aranyhegyeket vevőinknek, de kevés pénzért mindenki sokat vehet. Az őszi és téli idényre már megérkeztek összes áruink nagy választékban.

Versenyen kívüli áraink:

5000 mtr. angol ruhaszövet, mtr	37 kr.	3000 mtr. magyar delén mtrje	21 kr.	200 drb. barkhet blouz, darabja	—95.
5000 „ tükröposztó 120 cm. „	39 kr.	300 vég 23 mtr versenyvászon végje	4-50.	200 drb. szövet blouz készen, darabja	1-50.
10000 „ bársony flanel mosó „	21 kr.	2000 méter futószőnyeg, méterje	25 kr.	100 drb. alsó szoknya, darabja	1-80.
5000 „ jó mosó céna parket „	19 kr.	1000 „ csipkefüggöny, „	22 kr.	200 darab női ing, darabja	—65.
2000 „ tennis flanel „	15 kr.	200 drb. vattás paplan, darabja	2-50.	500 darab férfi flanel ing, darabja	1-15.
5000 „ cosmanosi karton „	30 kr.	100 garn. ágás asztalterítő 3 db.	4—.	200 db. női és férfi esőtartó, darabja	1—.
5000 „ színtartó karton „	18 kr.	100 db. szövet ablakfüggöny	1-25.		
5000 „ blouz és ing zefir „	19 kr.	200 fűző (mieder) darabja	—50.		

Női és gyermektrikók, nagy posztókendők, Berliner-kendők, scál-kendők, harisnyák, kész és kezdett női kézimunkák, pamutok, selymek, mindennemű diszek, női és férfi szabókellékek, férfi ingek, gallérok, kézelők, alsó ruhák, kész kötények és még számtalan itt fel nem sorolható cikkek, hasonló legolcsóbb áron, melynek valódiságáról mindenki meggyőződhet egy próbabevásárlással.

Egy jó házból való fiu tanulólul felvétetik.

Kiváló tisztelettel:

Bartha és Hosszu.

***** Szepessegi, késmárki Wein-féle len damasztárak nagy raktára. *****

VILÁG

POLITIKAI NAPILAP

Kérjen mutatószámot! Kérjen mutatószámot!

MINDEN GONDOLKODÓ
EMBER OLVASSA A

„Világ”-ot.

Előfizetési ára:

Egész évre	— — — —	28	korona
Fél- „	— — — —	14	„
Negyedévre	— — — —	7	„
Egy hóra	— — — —	2.40	„

Hivatalnokoknak, tanítóknak
kedvezmény

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Gyár-utca 4. szám

Tiszta agyagból készült szép és jó
cserép, falitégla
és legszebb

nyerstalazati téglá

csak a

Karczagi
agyagiparnál

Karczagon szereshető be, hol
egy waggonrakományok is
megrendelhetők. 31—52

Eladó bor.

80 hektóliter 1909-ik évi
saját termésű tisztán kezelt
asztali bor, valamint 20 hl.
több évről való aszu bor eladó

Bölöni Sándornál,

Szilágysomlyón.

Kapható: mindem jobb fűszer- és ásványvíz kereskedésben.

Borral keverve
üdít és gyógyít.

Gyógyhatása. vese, gyomor hólyag-betegségek, légutak hurutjainál, sárgaságnál, máj- és lépajoknál bámulatos.

„LUNA” kénes forrás főraktára: Szatmárnémeti, Rákóczi-utca 26.

Természetes szénsavval bir.

Főraktár: Szilágymegyére
Közigazgatási bank r. t. áruosztálya Szilágysomlyón.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors és biztos
hatásuk 5—26

EGGER
mellpasztillái,

az étvágyat nem rontja és kitűnő ízűek.
Doboza 1 és 2 K. Próbadoz 50 f.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszerár
Budapest, IV., Váci-körút 17. szám.

Kapható Szilágysomlyón: Balás Zsigmond
és Szaplóczay Sándor gyógyszerészeknél.

Éljen!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított.

Földbirtokosok!

Háztulajdonosok!

Folyósítunk gyorsan

a legelőnyösebb feltételek mellett jutalék
előleg nélkül, a becsérték 2/3-áig

Törlesztéses jelzálogkölcsonöket

és veszünk birtokokat parcellázás céljából.

Kivánatra főtisztviselőnk személyes tárgyalás céljából saját költségünkre kiküldjük.

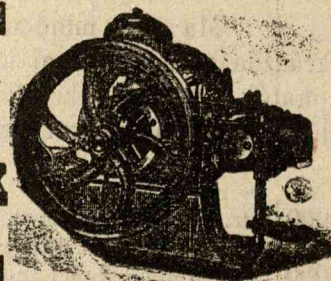
PROPPER és ÖRLEI bank- és váltóüzlet Budapest,
Andrássy-ut 32.

Eredeti

BOLINDER-féle
nyersolajmotorok
nyersolajlocomobilok

Sürgöny-
cim:

Szabóék

Telefon:

76-48

132-50

Csak

Szabó Emil és Társánál

kaphatók.

Budapest, VI., Teréz-körút 46. sz.

Benzinmotorok. Szivógázmotorok. Teljes ma-
lomberendezések. — Árjegyzék ingyen és
bérmentve. 46—52

Kérjük a címre ügyelni.

9014—1911. tkvsz.

Arverési hirdetmény

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóság a Közgazdasági bank szilágysomlyói cég végrehajtónak Orosz Juon Hírgist seredeni lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést 500 korona tőke, ennek 1908. évi szeptember hó 13. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj, 59 kor. 60 fillérben már megállapított per- és végrehajtási, valamint az ezennel 30 koronában megállapított árveréskérsi költségek erejéig az 1881. évi LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében a zilahi kir. törvényszék és a szilágysomlyói kir. járásbíróság területén levő, I. a seredeni 127. sztkjvben A. I. 1—8. rsz. a. foglalt 157. hrsz. ház, udvar s kertből, a 660. hrsz. szántóból, kaszálóból, — a 814. hrsz. szántóból, kaszálóból, — a 887. hrsz. szántóból, a 895. hrsz. szántóból, az 1351. hrsz. szántóból, az 1358. hrsz. szántóból, az 1371. hrsz. szántóból, továbbá a 10. és 11. rsz. közös urbéri legelő s erdőből Orosz Juon Hírgist illető B. 23. alatti $\frac{1}{16}$ -od rész jutalékára 458 koronában, — II. az u. o. 163. sztkjvben A. I. 1—4. rsz. a. foglalt 268. hrsz. szántóból, — az 1141. hrsz. erdő és szántóból, az 1954. hrsz. szántóból, — a 2076. hrsz. szőlő és kaszálóból Orosz Juon Hírgist illető B. 54. alatti $\frac{1}{61}$ -ed részre 10 koronában, — III. az u. o. 202. sztkjvben A. I. 1. rsz. a. foglalt szántóra és kaszálóra 140 koronában, — a I. 2. rsz. a. foglalt 821. hrsz. szántóra 116 koronában, — IV. az u. o. 398. sztkjvben A. I. 1. rsz. a. foglalt 1170—6—1. hrsz. erdőből Orosz Juon Hírgist illető B. 55. alatti $\frac{1}{61}$ -ed részre 6 koronában, — V. az u. o.

513. sztkjvben A. 1. rsz. a. foglalt 1445. hrsz. szántóból és a 2. sz. a. legelőből Orosz Juon Hírgist illető B. 11—13. alatti $\frac{2}{16}$ -od részre 16 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban a következő feltételek mellett elrendeli:

1) Az árverés foganatosítására határnapul: 1911. évi november hó 7. napjának d. e. 10 óráját tűzi ki Sereden község házához.

Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adható.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól. Szilágysomlyó, 1911. augusztus 10. Kormos, sk. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Schlecht Lajos,
kir. tkvvezető.

Szilagyvármegye alispánjától.

9102—1911. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szilágysomlyó rendezett tanácsu városnál jelenleg 1000 korona törzsfizetéssel, 200 korona lakáspénzzel, a városrendezési törvénytervezet szerint a XI. fizetési osztálylyal járó illetményekkel javadalmazott városi végrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy

iskolai végzettségüket, eddigi szolgálatukat igazoló és születési anyakönyvi kivonattal felszerelt pályázati kérésüket **folyó évi november hó 15-ig** hozzám adják be.

Zilah, 1911. október 16.

Alispán helyett:

Bálint Sándor,
főjegyző.

1—2

szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, **fajtisztaságért** jótállva, legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

külföldi első szőlőoltványtelep.

Tálasjeonos: **CASPARI FRIGYES**

Medgyes, 93. szám. (Nagykülföldi megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelleg bizonyosságot szerezhet magának **fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.**

4—20

H i r d e t m é n y.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXIX. sorsjáték) 1. osztályra szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Huszonkilencedik Sorsjáték

110,000 sorsjegy, 55,000 nyeremény.

Első osztály		Második osztály		Harmadik osztály		Hatodik osztály	
Betét 12 korona		Betét 20 korona		Betét 32 korona		Betét 24 korona	
Huzás: 1911. nov. 16. és 17.		Huzás: 1911. decz. 13. és 14.		Huzás: 1912. jan. 9., 10. és 11.		Huzás: 1912. március 20-tól április 18-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1.000,000 Egy millió korona.	
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000		
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1 jut. K 600000 600000	
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 nyer. 400000 400000	
3 á 2000	6000	3 á 3000	9000	3 á 10000	30000	1 á 200000 200000	
5 á 1000	5000	5 á 2000	10000	5 á 5000	25000	1 á 100000 100000	
8 á 500	4000	8 á 1000	8000	8 á 2000	16000	1 á 80000 80000	
30 á 300	9000	20 á 500	10000	10 á 1000	10000	1 á 60000 60000	
100 á 100	10000	110 á 300	33000	120 á 500	60000	1 á 50000 50000	
3350 á 40	134000	4350 á 80	348000	4850 á 130	630500	1 á 40000 40000	
3500 nyer.	kor. 263,000	4500 nyer.	kor. 528,000	5000 nyer.	kor. 916,500	2 á 30000 60000	

Negyedik osztály		Ötödik osztály	
Betét 40 korona		Betét 32 korona	
Huzás: 1912. február 6. 7. és 8.		Huzás: 1912. március 1. és 2.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona
1 á	90000	1 á	100000
1 á	30000	1 á	30000
1 á	20000	1 á	20000
1 á	15000	1 á	15000
3 á 10000	30000	3 á 10000	30000
5 á 5000	25000	5 á 5000	25000
8 á 2000	16000	8 á 2000	16000
10 á 1000	10000	10 á 1000	10000
120 á 500	60000	120 á 500	60000
4850 á 170	824500	3850 á 200	770000
5000 nyeremény	korona 1.120,500	4000 nyeremény	korona 1.076,000

A melyik ezen 500 nyeremény közül utolsó-nak huzatik ki, kapja a jutalmat	2 á	25000	50000
	4 á	20000	80000
	5 á	15000	75000
	25 á	10000	250000
	50 á	5000	250000
	405 á	2000	810000
	760 á	1000	760000
	1140 á	500	570000
	30600 á	200	6.120000
	33,000 nyer. jut. K 10.555,000		

Az 1. osztály huzása 1911. november hó 16. és 17-én tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság, és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1911. évi október hó 22-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

Brády-féle gyomorcseppek

a Máriacelli Szűz Mária védjegyével ellátva, melyeket „Máriacelli gyomorcseppek”-nek nevez a nép, 3' esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. — A cseppeknek utólrhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál, azután páratlan gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika vérszegénység, sápkór, stb. ellen. 18—25

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 1'60, kis üveget —'90 fillér, 6 üveget K 5'40, 3 nagy üveget K 4'80 beküldése után küld franco:

BRÁDY K. gyógyszerár
a „Magyar Királynak” BÉCS,
I. Fleischmarkt 2, Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vörösszínű csomagolásra s az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasítsunk vissza minden utánzatot

Máthé László

butorasztales, butorraktára és első temetkezési intézete
Szilágysomlyón.

Ajánlja dusan fölszerelt butorraktárát és asztalos műhelyét, hol mindenféle asztalos munkák készen kaphatók és megrendelésre is a legrövidebb idő alatt a legfinomabb izléses kivitelben, jutányos árban készíttetnek.

Temetkezési intézetemben

minden kellékek nagyválasztékban állanak a közönség rendelkezésére. Temetések önálló elrendezését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, jutányos árban elvállalja.

A nagyérdemű közönség pártfogását mély tisztelettel kéri

Máthé László.

Üzlethelyiség és műhely: Báthory István-ut, saját házában. 18—52

SESZTINA LAJOS

Debrecen, Piac-utca 23.

Ajánl: kerti padokat, kerti fecskendőket, kénpor-fúvókat, John gőzmosógépet, „Hungária” mangorlót, minden technikai árut, öntött és huzott kútsövet, stb. 12—52

A Megyeház-utcai Mile-féle belsőség több háztelekre felosztva eladó. A felosztási tervet megtekinthető s a telkek árai megtudhatók 4—

Dr. Szilágyi Sándor

ügyvéd irodájában Szilágysomlyón.
(Krasznamegyei takarékpénztár épületében.)

Pálinkafőző űstőket

raktáron tart és azonnal szállít a pénzügyminiszterium új rendelete szerint, a mely 1911. szeptember 1-én életbelép

Telefon: 75'00.

Arányi Adolf

13—20

rézműves gyáros.

Ujpest, Lőrinczi-u. 7.

Kitűnő és elismert jó minőségű

borok és pálinka-félék

jutányos árért és előnyös fizetési feltételek :-: mellett kapható :-:

Hirschmann Albertnél,

Aradon Hal-tér 6. sz.

Ugyanott

utazó és ügynökök

magas díjazással azonnal felvételnek

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük, hogy fogyasztó közönségünk kényelmére úgy rendezkedtünk be, hogy palackozott borainkat előleges megrendelés esetén házhoz szállítjuk. Jó minőségű és aránylag olcsó borainkkal már eddig is megnyertük a tisztelt borfogyasztó közönség nagy részének jóakaratu támogatását s ezt a jó kiszolgálás által igyekezni fogunk a jövőben is megérdemelni.

Hogy borainkhoz olcsó és jó borvizet is szolgáltatunk, felkerestünk egy kitűnő ivóvizet adó, a tenger színe felett 641 m. magasságban levő forrást Hármaspatakon s ezt vegytiszta folyékony szénsavval 4 légköri nyomás mellett telítve hozzuk forgalomba és szintén házhoz szállítjuk.

Árjegyzékünket az alábbiakban adjuk s becses megrendelését kérjük.

44—

Szilágysomlyói Borértékesítő és Pinceszövetkezet.

Megnevezés.	10	7	5	3½	Megjegyzés.
	deciliter ára fillérekben				
1906. évi aszu bor	500	—	250	150	A borospalackért 20 fillért, a vizespalackért 30 fillért, ládáért 6 koronát számítunk fel és ugyanennyit térítünk meg.
1906. évi rizling bor	130	90	65	43	
1909. évi muskotály bor	160	120	80	66	
1907. évi asztali bor	100	—	50	—	
1910. évi rizling bor	70	—	35	—	
1908. évi rizling bor	100	—	50	—	
Kristályviz	10		6	—	

A főváros központján. Villamos megálló. 10 pere a központi és nyugati pályaudvarhoz. 80 legmodernebben berendezett szoba.

Augusztus hó elsején megnyílt az
Edison-Szálloda
Budapest, VII., Hársfa-utca 59. sz. (Király-u. sarkon.)
Tulajdonos: Pollák József. 12—12

Hideg és meleg vízvezeték. Központi fűtés, villanyvilágítás. Figyelmes kiszolgálás. Értekezés minden modern nyelven. Szobaárak 3 koronától!